

Truth About Camps | W imię prawdy historycznej (lt)

<https://lt.truthaboutcamps.eu/thl/niemieckie-obozy/stovyklos/15690,Oviencimo-Bezinkos-koncentracijos-ir-naikini-mo-stovykla-Konzentrationslager-Ausc.html>
20.04.2024, 15:05

Ošviencimo-Bžezinkos koncentracijos ir naikinimo stovykla (Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau)

Įkurta Ošviencime, Bielsko apygardoje (Landkreis Bielitz), Katovicų rajone (Regierungsbezirk Kattowitz), Šlionsko provincijoje (Provinz Schlesien), o nuo 1941 m. Gurno Šlionsko provincijoje (Provinz Oberschlesien), netoli sienos su GG ir patogiam susiekimo taške (Gurny Šlionską su Pietų Europos šalimis jungiančios geležinkelio magistralės). Stovykla pastatyta Zsolės rajone už Solos upės, buvusių kareivinių ir Valstybinio tabako fabriko pastatuose. Tai buvo didžiausia Lenkijos teritorijoje koncentracijos stovykla. Daugiau

Įkurta Ošviencime, Bielsko apygardoje (Landkreis Bielitz), Katovicų rajone (Regierungsbezirk Kattowitz), Šlionsko provincijoje (Provinz Schlesien), o nuo 1941 m. Gurno Šlionsko provincijoje (Provinz Oberschlesien), netoli sienos su GG ir patogiam susiekimo taške (Gurny Šlionską su Pietų Europos šalimis jungiančios geležinkelio magistralės). Stovykla pastatyta Zsolės rajone už Solos upės, buvusių kareivinių ir Valstybinio tabako fabriko pastatuose. Tai buvo didžiausia Lenkijos teritorijoje koncentracijos stovykla.

Įkurta Hainricho Himlerio įsakymu 1940 m. balandžio 27 d. 1941 m. pavasarį pastatyta kita stovyklos dalis Bžezinkoje (Birkenau, Auschwitz II), iš pradžių veikusi kaip karo belaisvių stovykla (Kriegsgefangenenlager), vėliau, ėmus įgyvendinti žydų išnaikinimo planą, tapusi masinio žydų žudymo stovykla.

1942–1943 metais iškilo trečia stovyklos dalis (Auschwitz III) Monovicuose (Monowitz). 1944 m. lapkričio 25 d. buvo reorganizuota stovyklos struktūra: Birkenau stovykla prijungta prie pagrindinės Aušvico (Auschwitz I) stovyklos, o ligtolinė *Auschwitz III* pervadinta Monovicų koncentracijos stovykla (Konzentrationslager Monowitz), kuriai buvo pavaldžios visos priemonės įmonių buvusios stovyklos. Daugiau nei 40 mažesniųjų stovyklų dirbo pramonės koncernams ir fabrikams bei SS. Vergiškas darbas buvo naikinimo plano dalis, bet taip pat ir duodavo ekonominės naudos. Pradiniame stovyklos veiklos etape daug kalinių dirbo ją statydami.

Nuo stovyklos įkūrimo iki 1942 m. pavasario joje kalėjo beveik vien lenkai. Pirmasis politinių kalinių traukinys su 728 žmonėmis atvyko 1940 m. birželio 14 d. iš Tarnovo. Aušvico stovykla tapo svarbiausia pogrindyje veikusiu lenkų, taip pat lenkų politikos, visuomenės veikėjų, inteligentų naikinimo vieta. Čia veždavo ir įkaitus, gatvių gaudynėse sučiuptus žmones bei asmenis,

izuolijuojamus prevenciškai. Nuo 1942 m. į čia buvo vežami iškeldinami Zamojščyznos gyventojai. Po Varšuvos sukilimo 1944 m. šioje stovykloje buvo įkalinta apie 10 000 sostinės gyventojų.

1941 m. pabaigoje į stovyklą buvo atvežti 10 000 sovietų karo belaisvių, dauguma jų nužudyti. Nuo 1942 m. ši stovykla tapo žydų iš įvairių Lenkijos regionų bei SSSR teritorijos žudymo vieta. Nuo tų metų čia masiškai atvykdavo traukiniai su kitų šalių žydais. Ši stovykla taip pat tapo ir daugiau nei 20 000 čigonų mirties vieta.

Stovyklos kaliniai buvo žudomi vadinamuosiuose mirties blokuose arba egzekucijų metu. Dalis ligonių buvo nužudyta benzino, evipano ir fenolio injekcijomis. SS gydytojai su kaliniais atlikdavo pseudomedicininis bandymus; SS gydytojas daktaras Jozefas Mengelė (Josef Mengele) atliko bandymus su dvyniais ir įgimtą fiziologinę negalią turinčiais žmonėmis. Iš pradžių su jais atlikdavo specialius medicinos bandymus, o vėliau nužudydavo fenolio injekcija į širdį.

Nuo 1941 m. rudens žmonės būdavo nuodijami dujų kameroje ciklono B dujomis. Nužudytųjų kūnus degindavo Bžezinkos krematorijuose. Tokiu būdu buvo žudomi iš daugelio Europos šalių traukiniais atvežti žydai.

Stovyklos komendantais buvo (iš eilės): SS oberšturbaniureris Rudolfas Hiosas (Rudolf Höss) (1940–1943), SS oberšturbaniureris Arturas Lybehensėlis (Arthur Liebehenschel) (1943–1944) ir SS šturbaniureris Richardas Baeris (Richard Baer) (1944–1945).

Nuo 1944 m. vidurio iki 1945 m. sausio 17 d. iš šios stovyklos traukiniais buvo evakuota daugiau nei 65 000 kalinių, o nuo 1945 m. sausio 17 iki 19 d. beveik 60 000 kolonomis pėsčiomis (mirties maršais). Sausio evakuacijos aukų skaičius, manoma, buvo apie 15 000. 1944 ir 1945 metų sandūroje dalis stovyklos infrastruktūros (pvz., krematorijai) buvo sunaikinta. 1945 m. sausio 27 d. stovyklą užėmusi Raudonoji Armija išlaisvino apie 7000 kalinių.

Aušvico-Birkenau stovykloje žuvo apie 1 000 000 žydų, 70 000–75 000 lenkų. Per visą jos veikimo laikotarpį čia buvo nužudyta 1 100 000 žmonių

Stovyklų žemėlapis
Stovyklų pareigūnai
Stovyklos

Galerija
